

ЕВРОПСКИ СУД ЗА ЉУДСКА ПРАВА

ЧЕТВРТИ ОДЈЕЛ

ПРЕДМЕТ ПРАЛИЦА против БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

(Апликација бр. 38945/05)

ПРЕСУДА

СТРАЗБУР

27. јануара 2009. године

Ова пресуда постаће коначна под условима изложеним у члану 44 § 2 Конвенције. Пресуда може бити предмет редакцијских измјена.

У предмету Пралица против Босне и Херцеговине,

Европски суд за људска права (Четврти одјел), засједајући у вијећу у саставу:

Nicolas Bratza, *предсједник*
Lech Garlicki,
Giovanni Bonello,
Ljiljana Mijović,
Ján Šikuta,
Mihai Poalelungi,
Nebojša Vučinić, *судије*
и Fatoş Agaci, замјеник *регистрара Одјела,*

након вијећања затвореног за јавност одржаног 6. јануара 2009. године,
донио је следећу пресуду:

ПРОЦЕДУРА

1. Поступак у овом предмету покренут је захтјевом против Босне и Херцеговине (бр. 38945/05) који је Суду поднио држављанин Босне и Херцеговине, г. Сретко Пралица (апликант), у складу са чланом 34. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода (Конвенција), дана 14. октобра 2005.
2. Апликанта је заступао г. С. Берета, адвокат из Приједора. Владу Босне и Херцеговине (Влада) заступала је гђа З. Ибрахимовић, замјеник заступника/агента.
3. Дана 11. октобра 2007. предсједник Четвртог одјела Суда одлучио је да обавијести Владу о овој апликацији. У складу са чланом 29. став 3. Конвенције, одлучено је да се меритум и допуштеност испитају истовремено.

ЧИЊЕНИЦЕ

I ОКОЛНОСТИ СЛУЧАЈА

4. Апликант је рођен 1938. и живи у близини Приједора.
5. Прије распада бивше Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (СФРЈ), апликант је положио износ у инострану валуту на своје банковне рачуне код тадашње Привредне банке Сарајево Филијала Приједор. У Босни и Херцеговини, као и у осталим земљама које су настале након распада СФРЈ, уобичајен назив за такву врсту штедње је био „стара“ девизна штедња (за релевантне информације видјети *Јеличић против Босне и Херцеговине* (одлука) бр. 41183/02, ЕЦХР 2005-...).
6. Након неколико неуспјешних покушаја да подигне своја средства, апликант је покренуо поступак ради поврата своје цјелокупне „старе“ девизне штедње и припадајућих камата.

7. Одлуком првостепеног суда у Приједору од 4. септембра 1995. Приједорској банци (правни слѣдник Привредне банке Сарајево Филијала Приједор) наложено је да апликанту исплати 254.725,85 њемачких марака (DEM), трошкове поступка у износу од 2.000 динара (приближно 770 DEM на дан пресуде). Пресуда је постала извршна 11. марта 1996. Дана 26. децембра 1997. првостепени суд у Приједору донио је рјешење о извршењу.

8. Иако су домаће власти преузеле дуг утврђен пресудом суда, пресуда још увијек није извршена.

II РЕЛЕВАНТНО ПРАВО И ПРАКСА

9. У вези с правом и праксом видјети Одлуку о допуствости у горе наведеном предмету *Јеличић*; пресуду у *Јеличић против Босне и Херцеговине*, бр. 41183/02, ЕЦХР 2006-...; и *Пејаковић и остали против Босне и Херцеговине*, бр. 337/04, 36022/04 и 45219/04 од 18. децембра 2007.

ПРАВО

10. Апликант се жалио због неизвршења коначне и извршне пресуде која је донесена у његову корист. Он се позвао на члан 6. Конвенције и члан 1. Протокола бр. 1 уз Конвенцију.

Члан 6. у свом релевантном дијелу гласи:

„Приликом утврђивања грађанских права и обавеза или основаности ... свако има право на праведно суђење и јавну расправу у разумном року пред независним и непристрасним, законом установљеним судом.“

Члан 1. Протокола бр. 1 уз Конвенцију гласи:

„Свако физичко или правно лице има право на несметано уживање своје имовине. Нико не може бити лишен своје имовине, осим у јавном интересу и под условима предвиђеним законом и општим принципима међународног права.“

Претходне одредбе, међутим, ни на који начин не утичу на право државе да примјењује оне законе које сматра потребним да би надзирала коришћење имовине у складу с општим интересима или да би осигурала наплату пореза или других доприноса или казни.“

I ДОПУШТЕНОСТ

11. Влада је указала на двије новије одлуке Уставног суда Босне и Херцеговине (Уставни суд) које утврђују кршење члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола бр. 1 уз Конвенцију у околностима сличним предметном случају (одлука бр. ЦХ/03/10999 од 9. маја 2007. и одлука бр. АП 158/06 од 18. октобра 2007). Иако је Уставни суд у једном случају досудио нематеријалну штету у

износу од приближно 300 евра (одлука бр. ЦХ/03/10999), у другом случају је сличан захтјев одбио (одлука бр. АП 158/06). Влада је истакла да су ове двије одлуке извршене 31. августа 2007. и 14. марта 2008. године. Имајући у виду развој праксе Уставног суда, Влада тврди да се апелација поднесена том суду сада може сматрати као ефикасан правни лијек у смислу члана 35. став 1. Конвенције у вези с неизвршавањем пресуда које налажу исплату „старе“ девизне штедње. Исто тако, Влада је предложила Суду да предметну апликацију прогласи недопуштеном због тога што је апликант пропустио да исцрпи тај правни лијек.

12. Апликант је изразио сумње у погледу ефикасности овог лијека без детаљнијег објашњења.

13. Општи принципи у вези с правилом исцрпљивања домаћег правног лијека изнесени су у случају *Миразовић против Босне и Херцеговине* (одлука, бр. 13628/03 од 16. маја 2006). Ипак, треба поновити да и поред могућих изузетака оправданих специјалним околностима у сваком поједином случају, процјена да ли су домаћи правни лијекови били исцрпљени нормално се врши у односу на датум подношења апликације (видјети *Baumann против Француске*, бр. 33592/96, став 47. ЕЦХР 2001-В, и *Babylonová против Словачке*, бр. 69146/01, став 44. ЕЦХР 2006....).

14. У предметном случају, Суд не види разлог због којег би одступио од горе наведеног принципа (видјети, супротно, *Brusco против Италије* (одлука), бр. 69789/01, ЕЦХР 2001-ИХ; *Ноголица против Хрватске* (одлука), бр. 77784/01, ЕЦХР 2002-ВИИИ; *Andrášik и остали против Словачке* (одлука), бр. 57984/00, 60226/00, 60237/00, 60242/00, 60679/00, 60680/00 и 68563/01, ЕЦХР 2002-ИХ; *Michalak против Пољске* (одлука), бр. 24549/03 тачка 36. од 1. марта 2005). Како у вријеме подношења апликације Суду апелација Уставном суду није пружала никакве оправдане изгледе на успјех у погледу апликантових жалби (видјети *Пејаковић и остали*, горе цитирано, тачка 22), није ни требало да он користи тај правни лијек.

Због тога је примједба Владе одбијена.

15. Суд запажа да апликација није очигледно неоснована у смислу члана 35. став 3. Конвенције. Суд даље наглашава да апликација није недопуштена по било којем основу. Због тога се апликација мора прогласити допуштеном. У складу с одлуком Суда да примијени члан 29. став 3. Конвенције (видјети тачку 3. горе), Суд ће истовремено разматрати и меритум случаја.

II НАВОДНО КРШЕЊЕ ЧЛАНА 6. СТАВ 1. КОНВЕНЦИЈЕ И ЧЛАНА 1. ПРОТОКОЛА БР. 1. УЗ КОНВЕНЦИЈУ

16. Суд напомиње да је предметни случај практично идентичан са случајем *Јеличић* (горе цитиран) и случајем *Пејаковић и остали* (горе цитиран), у којима је Суд нашао повреду члана 6. Конвенције као и повреду члана 1. Протокола бр. 1. уз Конвенцију. С обзиром на дужину неизвршења пресуде у предметном случају (више од шест година након што је Босна и Херцеговина ратификовала

Конвенцију) и након што је испитао све релевантне околности, Суд не види разлог за одступање од своје претходне праксе.

Према томе, дошло је до кршења члана 6. Конвенције и члана 1. Протокола бр. 1. уз Конвенцију.

III ПРИМЈЕНА ЧЛАНА 41. КОНВЕНЦИЈЕ

17. Члан 41. Конвенције предвиђа:

„Када Суд утврди кршење Конвенције или протокола уз њу, а унутрашње право високе стране уговорнице у питању омогућава само дјелимичну одштету, Суд ће, ако је то потребно, пружити праведну накнаду оштећеној страни.“

A. Штета

18. Апликант није поднио захтјев за праведну накнаду. Према томе, Суд сматра да нема обавезу да апликанту досуди било какву накнаду по том питању.

19. Потребно је, међутим, нагласити да пресуда у којој је Суд установио кршење Конвенције или њених протокола туженој страни намеће правну обавезу не само да исплати досуђену праведну накнаду него да под надзором Комитета министара одреди које ће генералне или индивидуалне мјере бити уграђене у њен правни систем како би престало кршење које је установљено (видјети *Apostol против Грузије*, бр. 40765/02, тачка 71-73, ЕЦХР 2006 и *Маричић против Србије*, бр. 17556/05, тачка 64-65, од 30. октобра 2007).

20. Цијенећи своје налазе у предметном случају и без обзира на друге мјере које се могу сматрати неопходним, Суд сматра да тужена држава мора осигурати извршење пресуде од 4. септембра 1995. и исплатити апликанту 130.632 евра, као и све порезе који могу бити одређени на тај износ (видјети *Јеличић*, горе цитирано, тачка 53. и *Пејаковић и други*, горе цитирано, тачка 31).

ИЗ ГОРЕ НАВЕДЕНИХ РАЗЛОГА, СУД ЈЕДНОГЛАСНО

1. *Проглашава* апликацију допуштеном;
2. *Пресуђује* да постоји кршење члана 6. Конвенције;
3. *Пресуђује* да постоји кршење члана 1. Протокола бр. 1 уз Конвенцију;
4. *Пресуђује*

(а) да тужена држава треба да осигура извршење пресуде од 4. септембра 1995. и апликанту исплати износ од 130.632 евра

(стотридестхиљадашестотинатридесетдва евра) у року од три мјесеца од дана када је ова пресуда постала коначна, у складу са чланом 44. став 2. Конвенције и све порезе који могу бити обрачунати на горе наведене износе, претворено у конвертибилне марке по стопи која се примјењује на дан исплате;

- (б) да ће се након истека периода од три мјесеца, све до исплате, плаћати камата по виђењу на наведене износе по стопи једнакој најмањој кредитној стопи Европске централне банке за период неизмирења, увећана за 3%.

Сачињено на енглеском језику и објављено у писаној форми 27. јануара 2009. у складу са чланом 77. став 2. и 3. Правила Суда.

Fatoş Araci
замјеник регистрара

Nicolas Bratza
предсједник